

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

SEMINARIUM SZKOLENIOWE W RAMACH PROGRAMU

Online
18.12.2022

KONFERENCJA METODYCZNO - SZKOLENIOWA
Rawa Mazowiecka 13-16 XII 2018

Polski Związek JUDO

Uwarunkowania rozwojowe dzieci w wieku 6-9 lat fizjologia wysiłku

Marcin Łuszczuk

Uwarunkowania rozwojowe dzieci w wieku 6-9 lat
fizjologia wysiłku: agenda

Polski Związek JUDO

- Czy dziecko jest miniaturą dorosłego?
- Dziecko 6-9 letnie na tle ontogenezy
- Efekty rozwoju biologicznego
- Termoregulacja
- Możliwości wysiłkowe
- Trainability

The clock face has a red hand pointing to approximately 10:10. The sports icons include judo, soccer, basketball, tennis, and others. Blue lines connect the text items to the clock face: 'Czy dziecko jest miniaturą dorosłego?' points to the 12 o'clock position, 'Dziecko 6-9 letnie na tle ontogenezy' points to the 1 o'clock position, 'Efekty rozwoju biologicznego' points to the 2 o'clock position, 'Termoregulacja' points to the 3 o'clock position, 'Możliwości wysiłkowe' points to the 4 o'clock position, and 'Trainability' points to the 5 o'clock position.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

SEMINARIUM SZKOLENIOWE W RAMACH PROGRAMU
„JUDO W SZKOLE” (online, 18.12.2022 r.)

WPŁYW WZROSTU I DOJRZEWANIA NA CZYNNOŚĆ MIĘŚNI SZKIELETOWYCH

dr Marcin Łuszczczyk

Zakład Fizjologii

Kierownik Zakładu Fizjologii: prof. dr hab. Radosław Laskowski

AKADEMIA WYCHOWANIA
FIZYCZNEGO I SPORTU
IM. JĘDRZEJA ŚNIADECKIEGO W GDAŃSKU

Dziecko to nie miniatura dorosłego

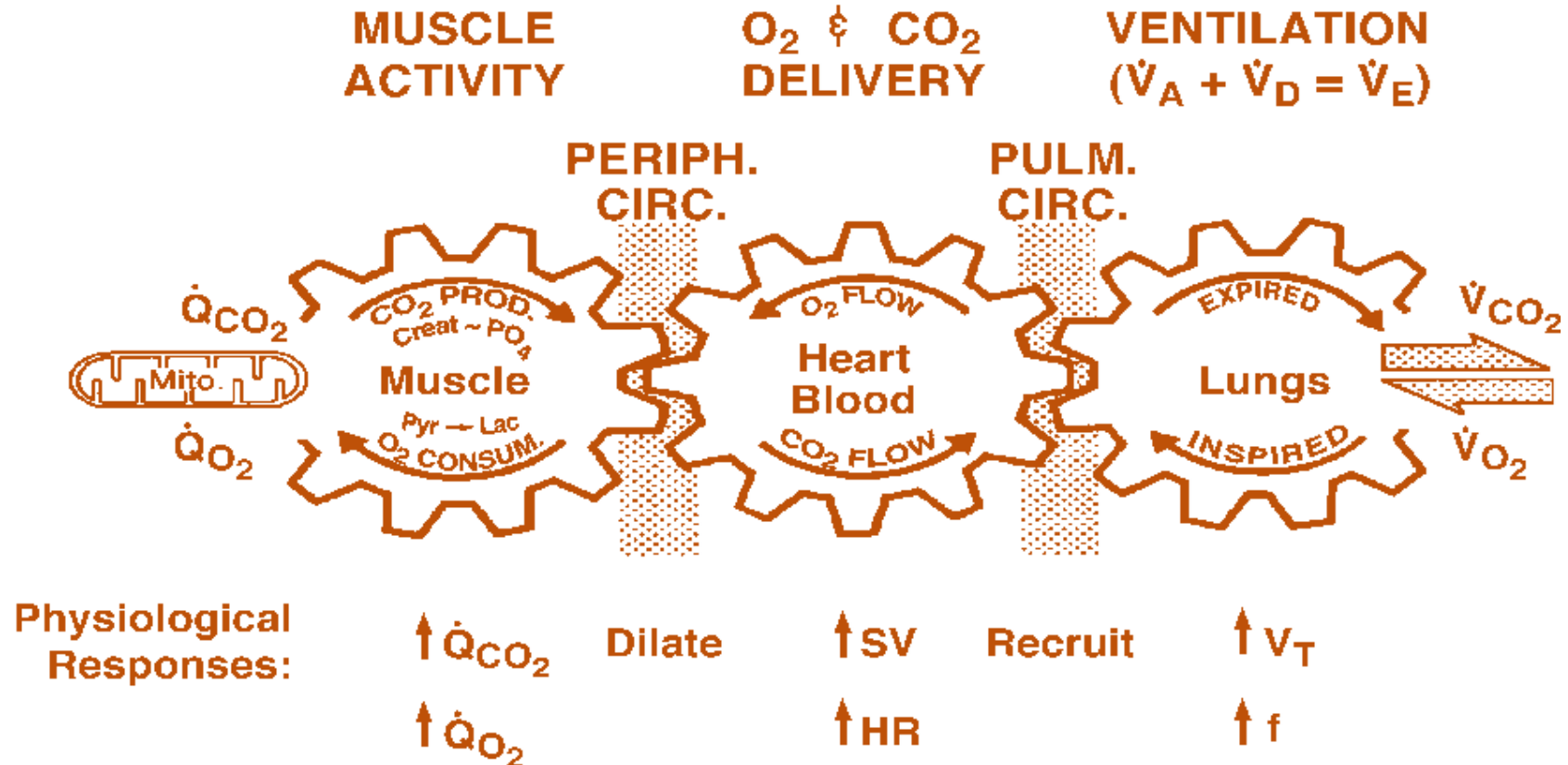

Wyniki badań naukowych – systematycznie aktualizowane

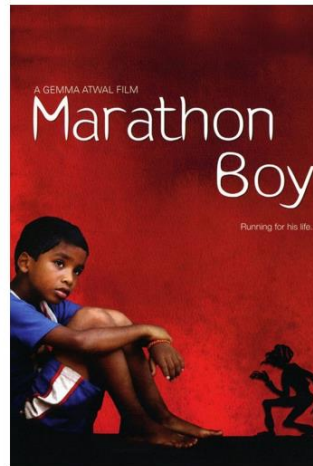
(Stephens i Paridon PCNA 2004)

EXERCISE TESTING AND INTERPRETATION

(Stephens i Paridon PCNA 2004)

Dziecko nie jest miniaturą dorosłego – łamanie reguł!

Trening: 190 km tygodniowo

Dzień sławy (30°C) – rok 2005

łyk lemoniady
tempo 6.15 min/km
60 km (7 h biegu) - upadek

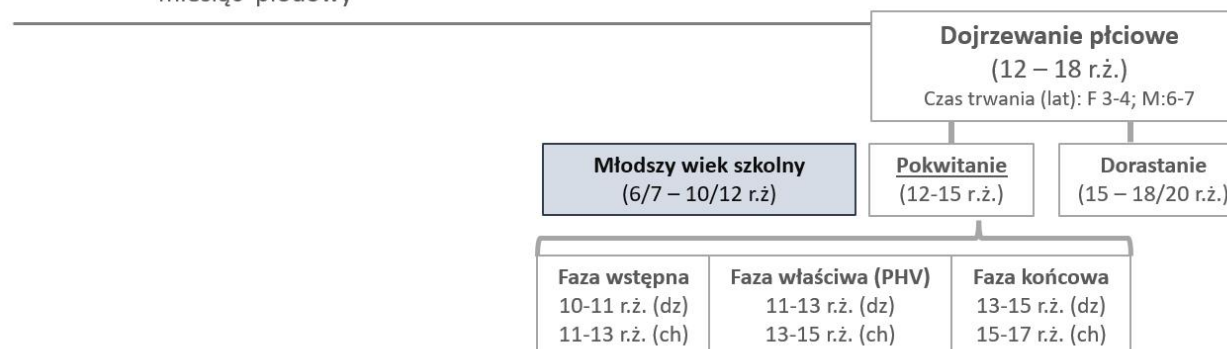
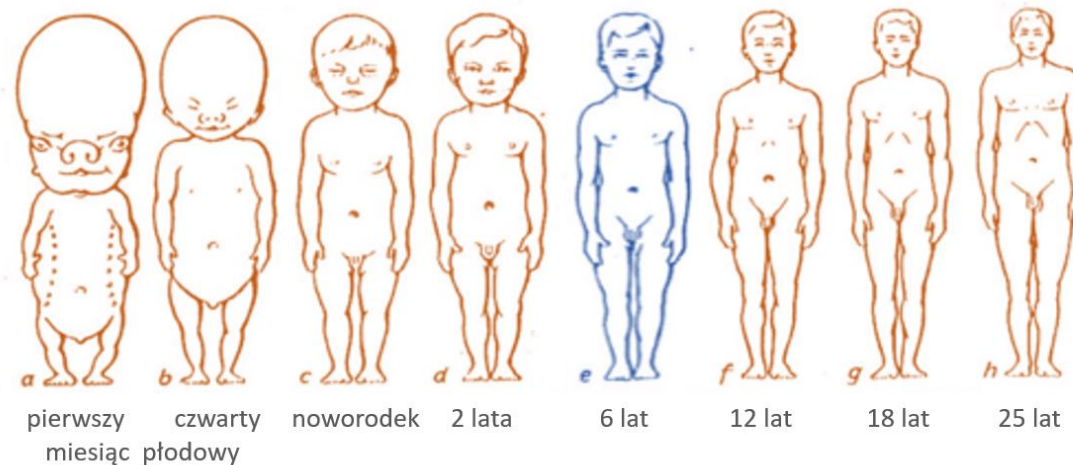

Budhia Singh
4 latek przebiega dystans 65 km

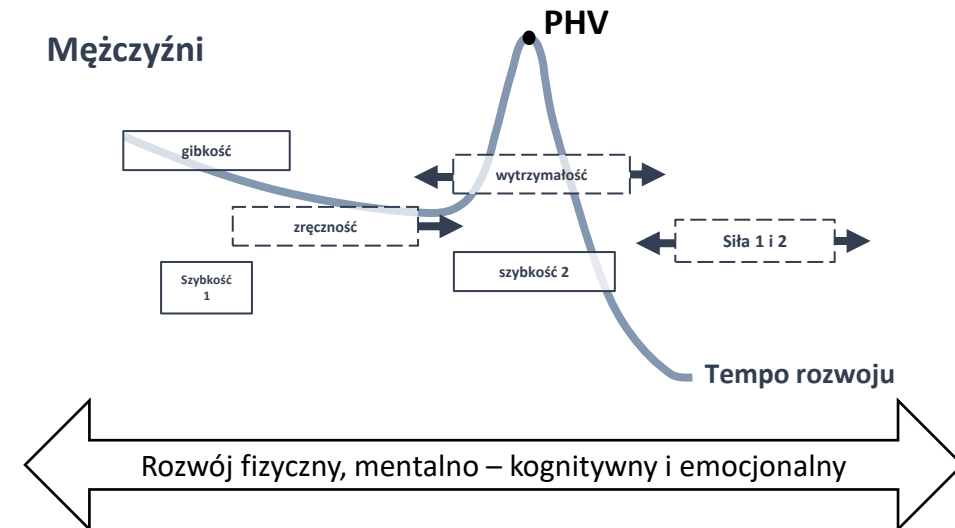
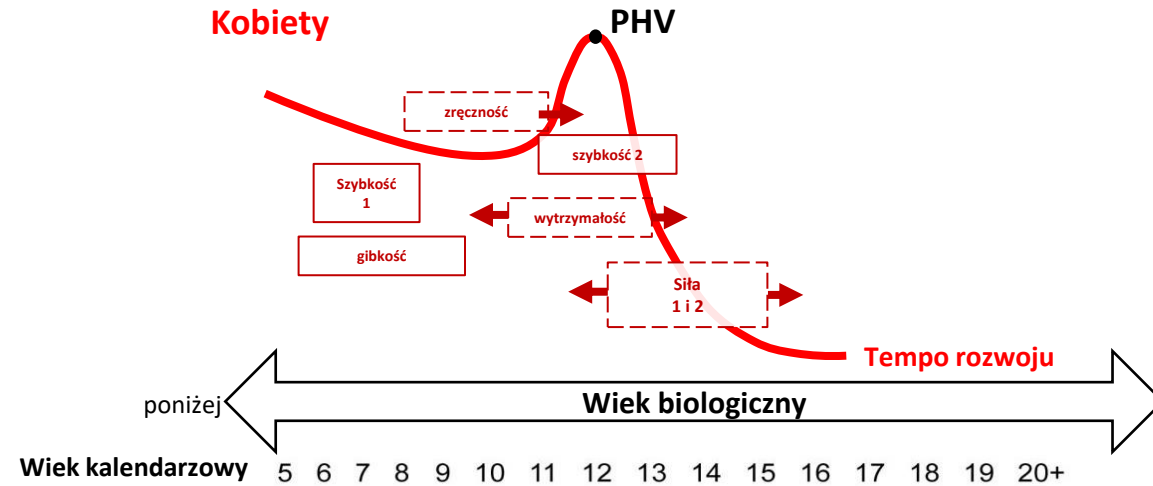
<https://www.amazon.com/Budhia-Singh-Born-Manoj-Bajpayee/dp/B071G8PTH6>
<https://www.youtube.com/watch?v=fewBfSTjjuA>

www.bbc.com, www.rediff.com

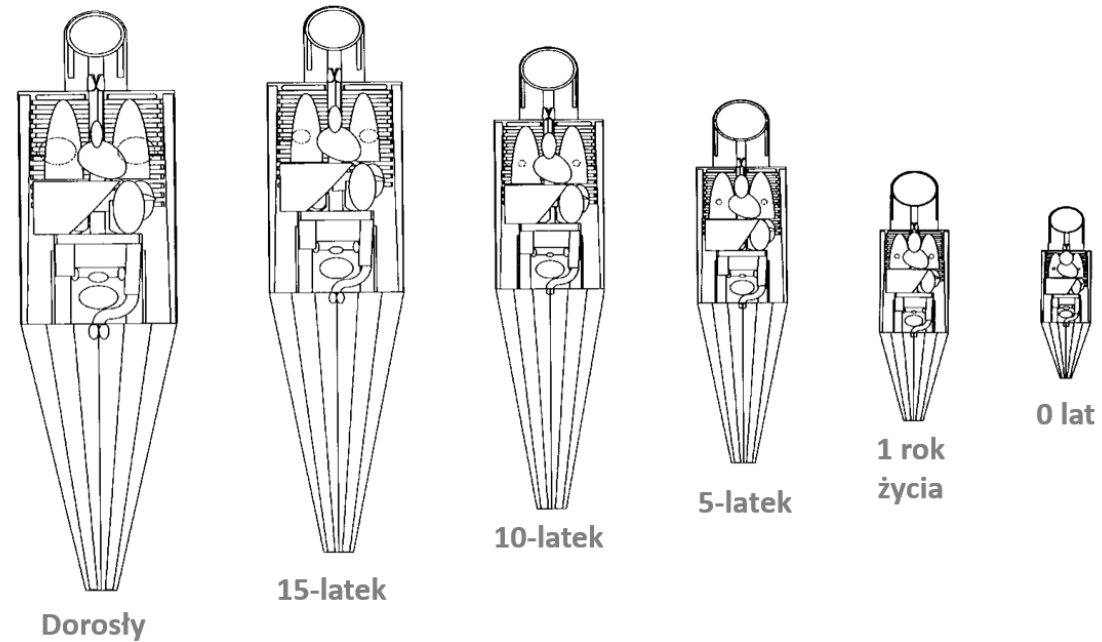
Proces rozwoju organizmu od momentu zapłodnienia

Okna przyspieszonej adaptacji treningowej

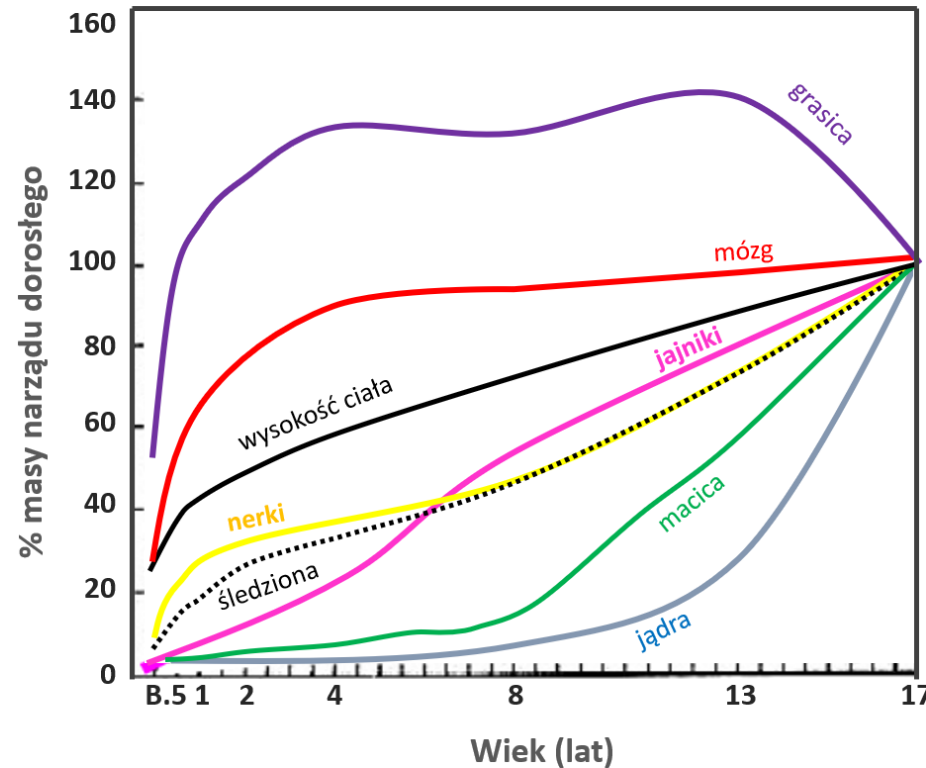

Efekty rozwoju biologicznego
wzrastanie, dojrzewanie i różnicowanie

(<http://train.air.asn.au/>)

Efekty rozwoju biologicznego
– wzrastanie, dojrzewanie i różnicowanie

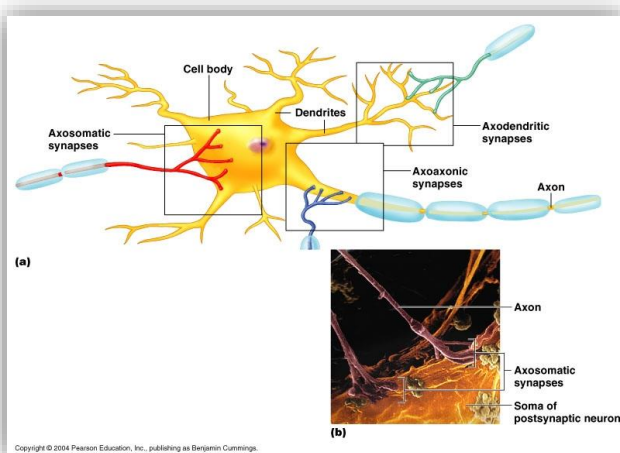
Rozwój narządów

- mózg
- płuca
- nerki
- narządy płciowe

Funkcje fizjologiczne

- CUN
- układ immunologiczny
- układ dokrewny

(Altman, FASEB, 1962)

Efekty rozwoju biologicznego
rozwój układu nerwowego: synaptogeneza i mielinizacja

	Cell proliferation	Migration of neurons	Subplate neurons	Synapse formation	Myelination
Prenatal period (months)	0	Radial glia and neurons	Brain and spinal cord	Marginal zone	
	1			Subplate	
	2				
	3				
	4				
	5			Hippocampus	
	6			Reticular formation	
	7			Visual cortex	
	9	Glia	External granular		
Postnatal period (years)	1			Association cortex	Somatosensory
	2		Layer cerebellum		Roots of spinal nerves
	3				
	4				
	5				
	10				

- wzrost włókien nerwowych - ruch i mowa (4-17 rż)
- adolescencja - ekstensywna eliminacja wybranych synaps
- **twór siatkowaty** – czynności wegetatywne kontrola ruchu gałek ocznych
- włókna kojarzeniowe
- **włókna spidłowe** – funkcje poznawcze i ruchowe

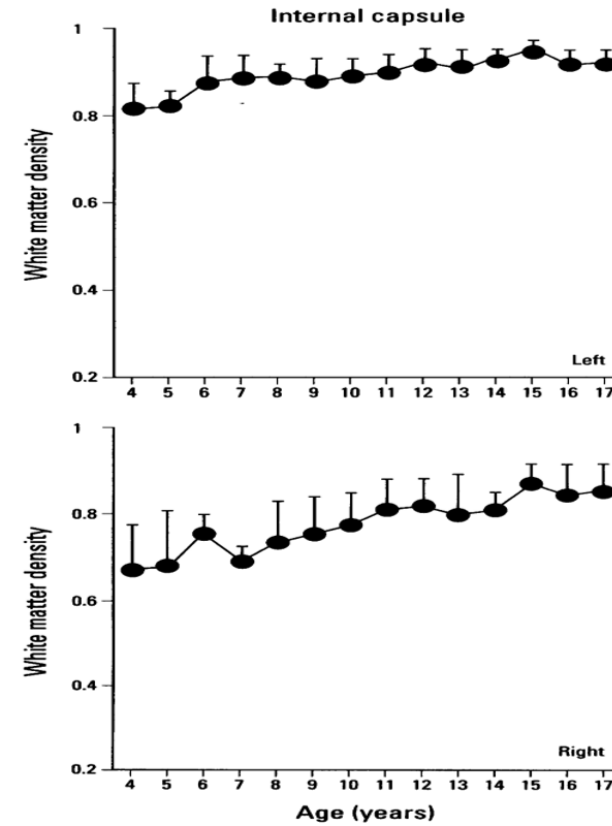
(Rice, EHP, 2000)

Efekty rozwoju biologicznego rozwoj układu nerwowego: gęstość istoty białej

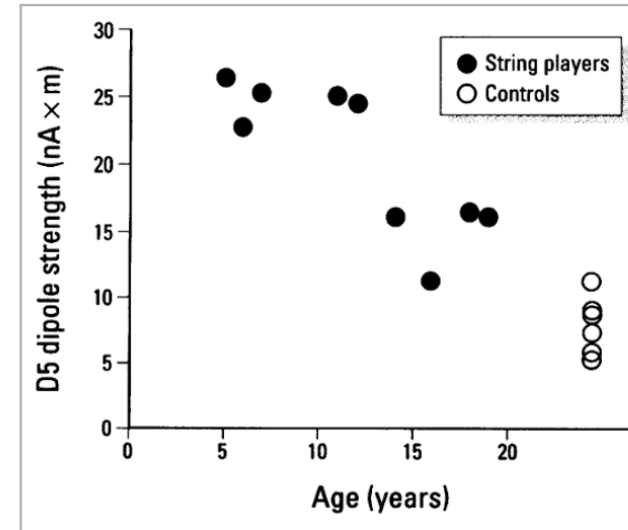
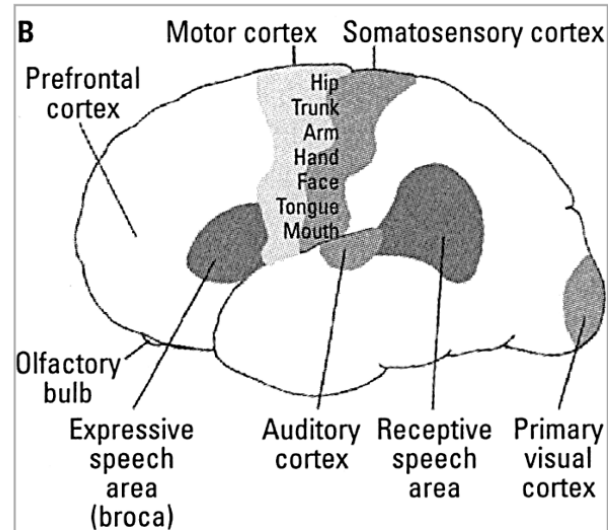
melanizacja aksonów

- torebka wewnętrzna – motoryka

(Rice,EHP, 2000)

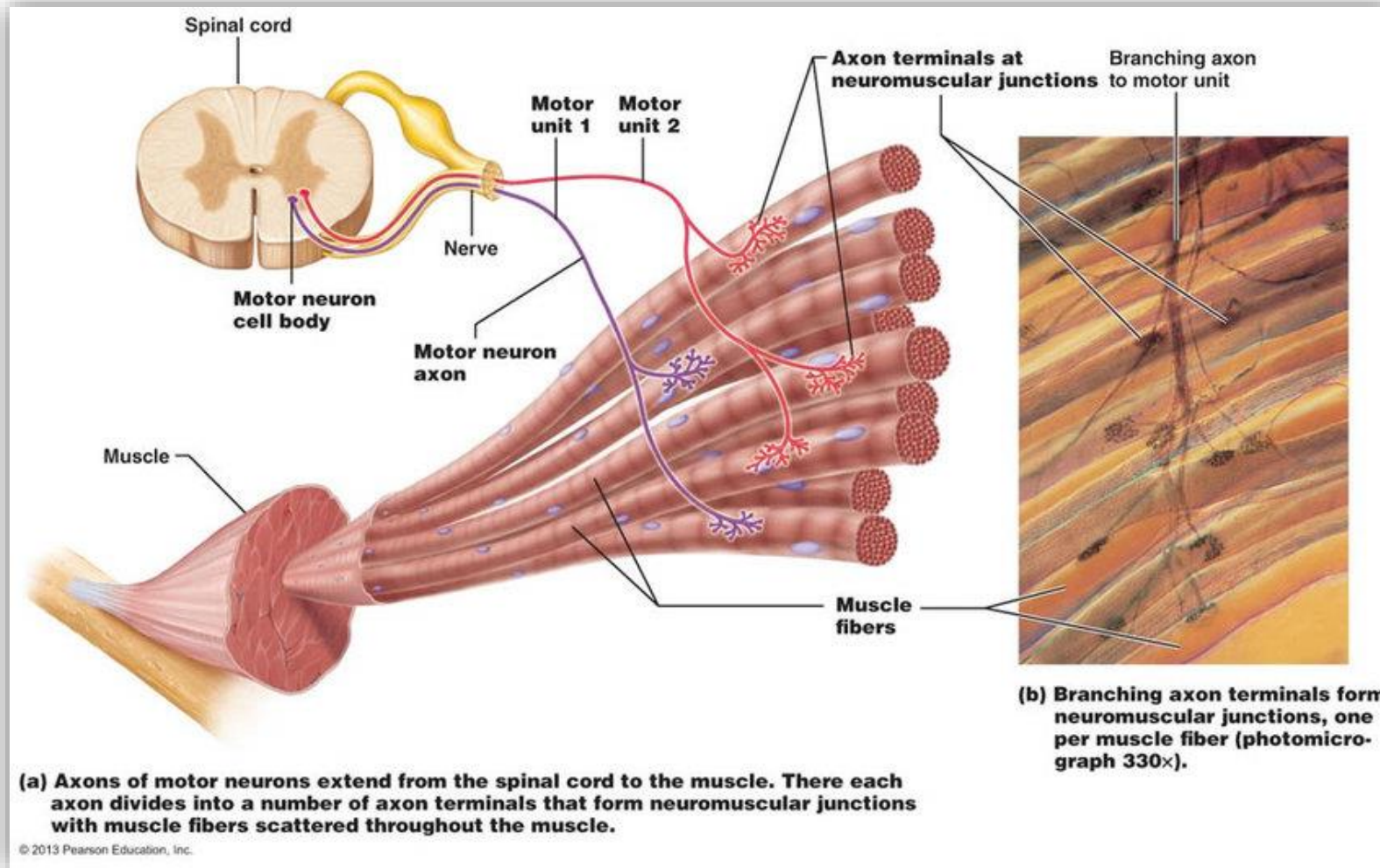

Efekty rozwoju biologicznego
aktywność ma wpływ na strukturę mózgu

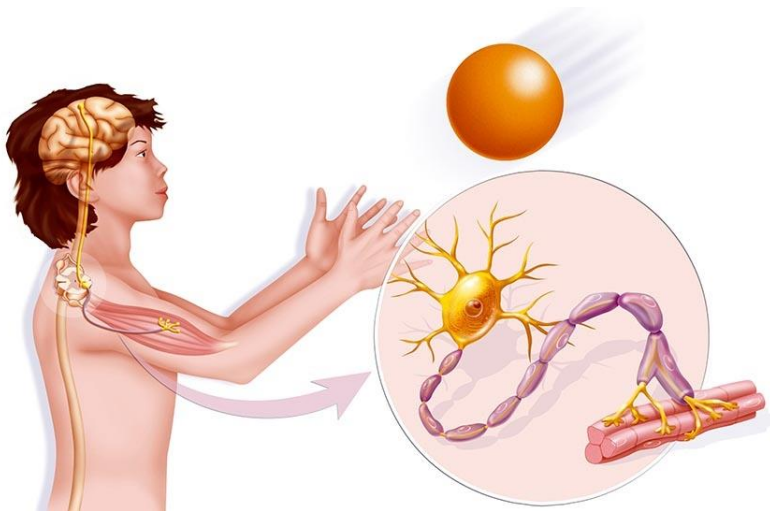

- **Rozwój kory somatosensorycznej** – warunkowany czasem rozpoczęcia a nie dawką treningu
- **Klinicznie zaburzenia** - wynik ingerencji w normalną ontogenezę procesów rozwojowych w UN

(Rico i Barone Jr, EHP, 2000)

Zmiany rozwojowe w aktywności mięśni =
podłoże różnic w zakresie możliwości
wysiłkowych (dziecko vs. dorosły)

Dziecko to nie miniatura dorosłego

[Pediatr Exerc Sci](#). Author manuscript; available in PMC 2013 Oct 21.

Published in final edited form as:

[Pediatr Exerc Sci](#). 2012 Feb; 24(1): 2–21.

Child—Adult Differences in Muscle Activation — A Review

[Raffy Dotan](#), [Cameron Mitchell](#), [Rotem Cohen](#), [Panagiota Klentrou](#), [David Gabriel](#), and [Bareket Falk](#)

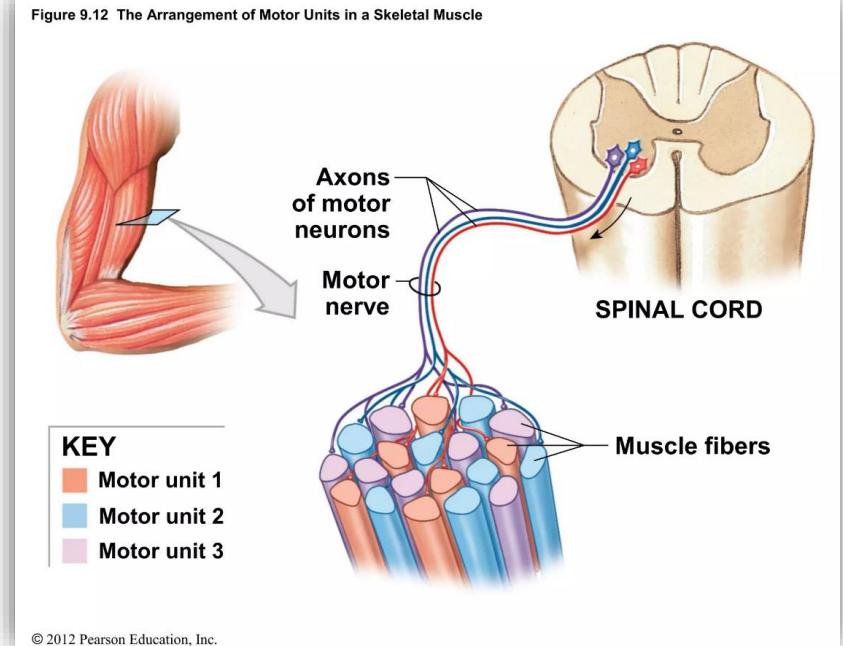
Hipoteza 1 (Erling Asmussen 1955)

Zakres wykorzystania mięśni szkieletowych
jest u dziecka < w porównaniu z dorosłym

Hipoteza 2 (Falk i Dotan 2006)

**Zakres wykorzystania włókien mięśniowych
typu II jest u dziecka < w porównaniu z dorosłym**

Dzieci vs dorośli

POZIOM KWASU MLEKOWEGO KRWI DZIECI 10-12 LETNICH W WARUNKACH WYSIŁKU FIZYCZNEGO

Intensywność (% VO ₂ max)	Poziom mleczanu (mmol/L)
43.9	0.51
56.2	0.62
68.6	1.11
79.7	2.43
100	9.00

(Shephard RJ, 1982, Physical Activity and Growth)

Dzieci vs. dorośli

AKTYWNOŚĆ FOSFOFRUKTOKINAZY WE WŁÓKNACH MIĘŚNIOWYCH

($\mu\text{mol/g}$ masy mięśniowej/min)

Dzieci	Dorośli
	9.40 (typ I)
8.4	14.0 (typ II A)
	20.0 (typ II B)

(Shephard RJ, 1982, Physical Activity and Growth)

Dzieci vs. dorośli

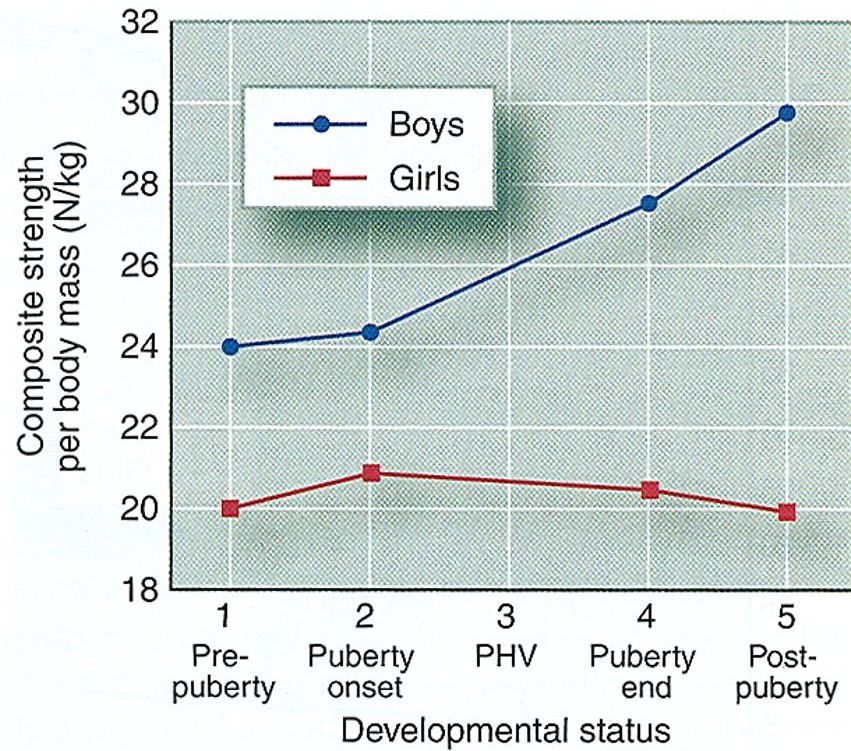
PRZEWIDYWANY MAKSYMALNY POZIOM KWASU MLEKOWEGO U DZIECI

Wiek (lat)	Poziom mlecza (mmol/L)	
10	9.30	} Zawody 2 x 3 min
11	13.5	
12	14.3	
13	20.8	
14	21.7	
15	21.5	
16	23.4	
17	21.6	
18	22.0	

Buttner et al. (NRD)

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE siła vs. wiek i płeć

(Froberg i Lammert 1996)

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE moc beztlenowa vs wiek i płeć

Chłopcy - przyrost $P_{max_{WAnT}}$

- **I okres** = szybki (8 - 11 r.ż.)
- **II okres** = wolny (> 11 r.ż.)

(8 - 14 r.ż. przyrost maksymalnej mocy
beztlenowej osiąga 43 % wartości początkowej)

↑ poziom wydolności beztlenowej
↓
↑ wytrzymałości

(Santos i wsp. 2002)

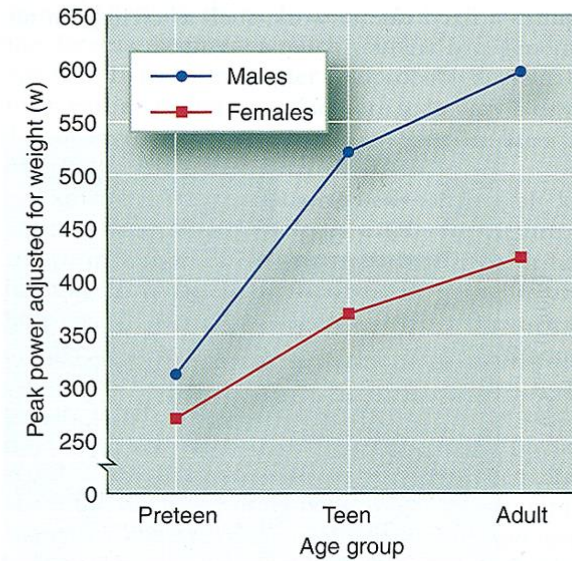
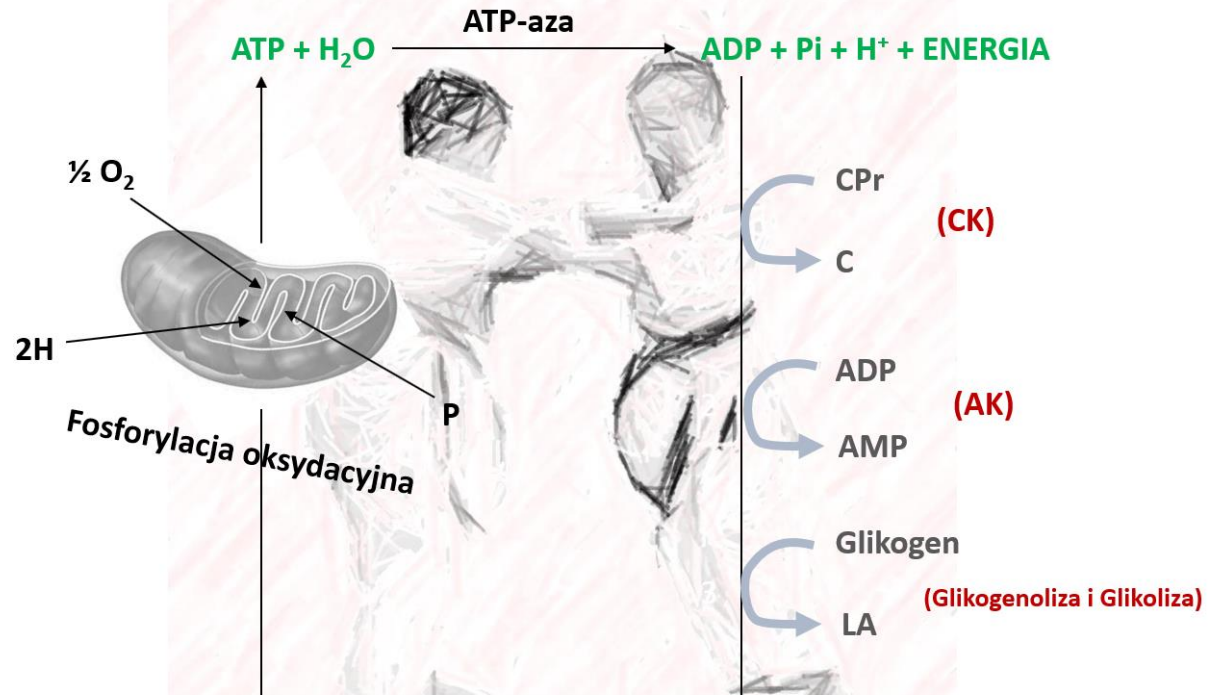

Figure 16.8 Optimal peak power output (anaerobic power) statistically adjusted for body mass in preteenagers (9-10 years old), teenagers (14-15 years old), and adults (mean age of 21 years). These values represent anaerobic power independent of body size.

Data from Santos et al., 2002.

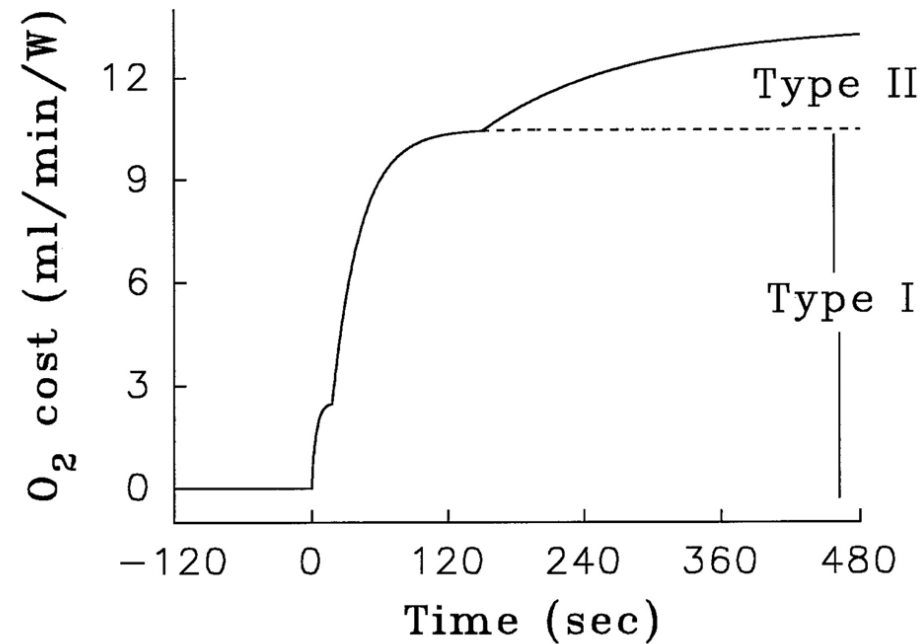
MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE u dzieci dominuje metabolizm tlenowy

Rozpad ATP oraz jego resynteza są sobie równe

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE Kinetyka poboru tlenu

Schematic of hypothesis 1, showing predicted influence of type II (fast-twitch) muscle fibers on whole body O_2 uptake (VO_2) response during heavy exercise.

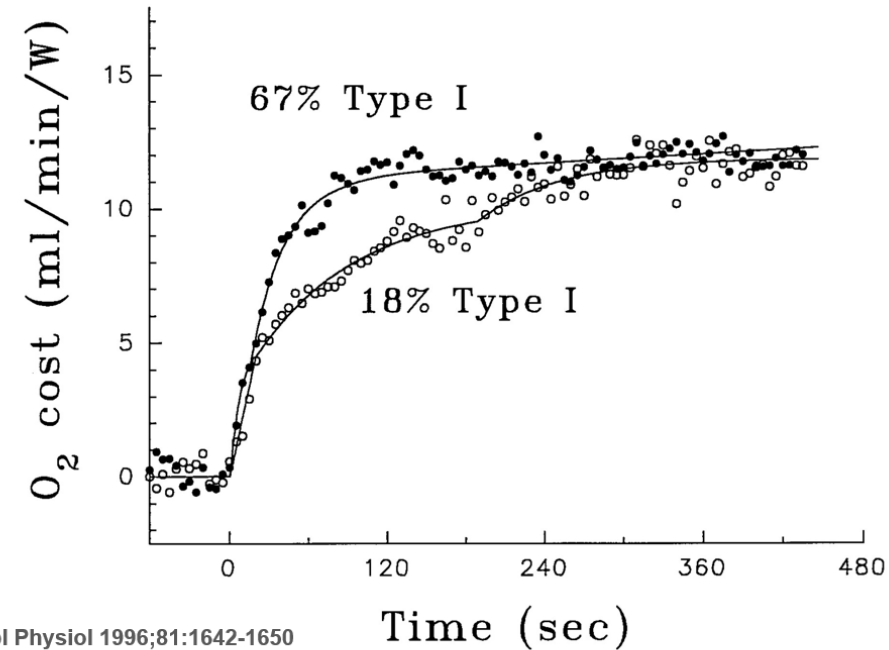

Barstow T J et al. J Appl Physiol 1996;81:1642-1650

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE Kinetyka poboru tlenu

Większa stabilność metaboliczna

Summary of observed relationship between muscle fiber type and kinetics of VO_2 (normalized as O_2 cost) during heavy exercise, shown at 60 rpm for 2 subjects.

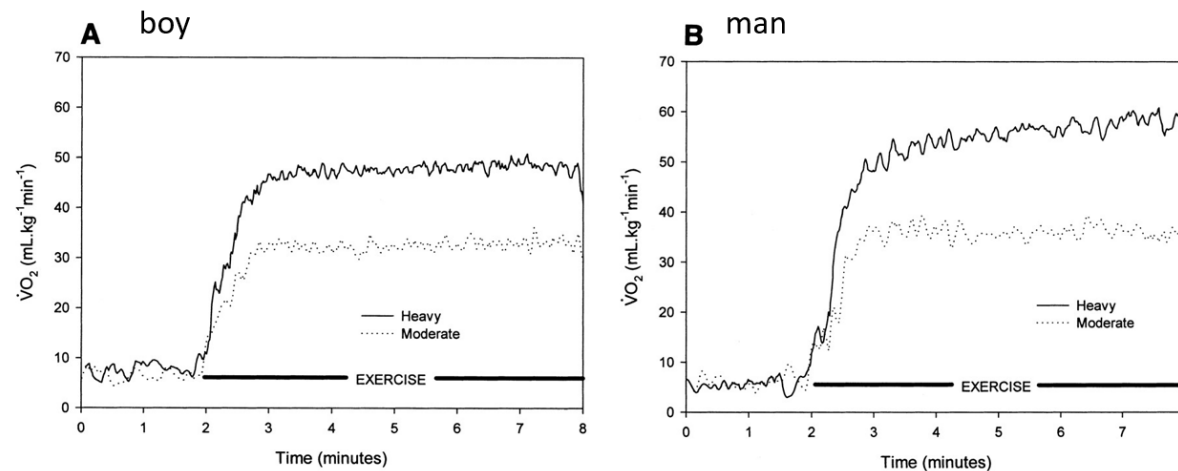
Barstow T J et al. J Appl Physiol 1996;81:1642-1650

Journal of Applied Physiology

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE Kinetyka poboru tlenu

dzieci - mniejszy slow component i większa kinetyka $\dot{V}O_2$

Oxygen uptake ($\dot{V}O_2$) response to moderate and heavy exercise in 2 subjects (A: boy; B: man)

Williams C A et al. J Appl Physiol 2001;90:1700-1706

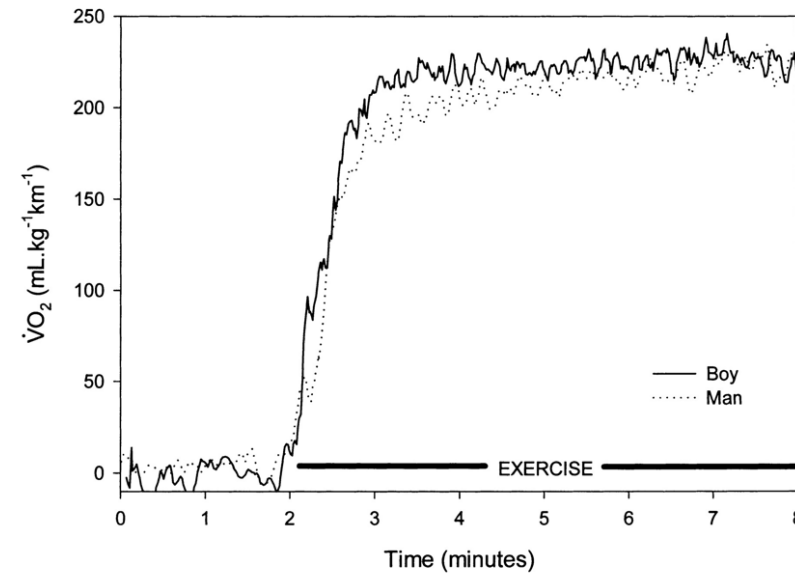
Journal of Applied Physiology

©2001 by American Physiological Society

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE Kinetyka poboru tlenu

Brak ograniczeń resyntezy ATP

The gain of the primary component during heavy exercise in 2 typical subjects.

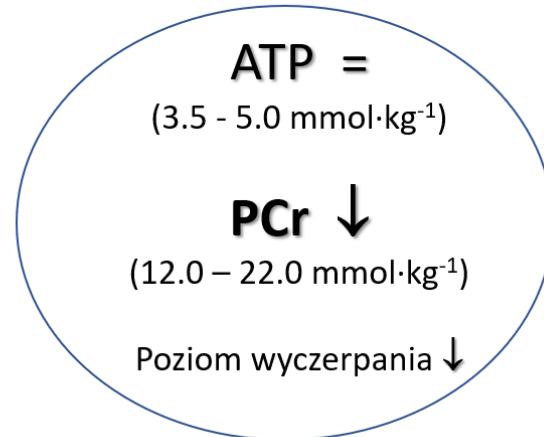
Williams C A et al. J Appl Physiol 2001;90:1700-1706

Journal of Applied Physiology

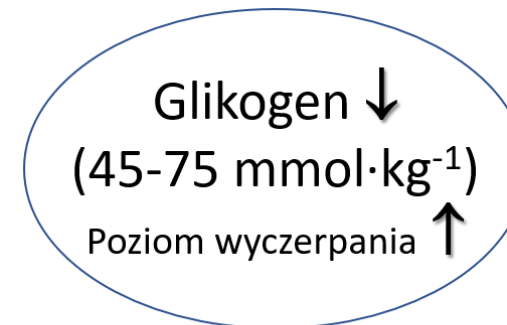
©2001 by American Physiological Society

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE potencjał energetyczny organizmu dziecka

Stężenie substratów energetycznych w mięśniach dziecka
↓
< moc beztlenowa vs. dorosły

- ↓ aktywność enzymów glikolitycznych (PFK)
- ↓ zdolność do buforowania LA
- ↓ stężenie NA
- ↓ zawartość % FT

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE

Zdolności enzymatyczne mięśni szkieletowych dziecko vs. dorosły

BEZTLENOWE

- 3 * ↓ aktywność PFK u dzieci 11-13 r.ż. vs dorośli 21-50 lat
- ↓ aktywność LDH
- ↓ aktywność CK oraz AK
- ↓ glikolityczna pojemność enzymatyczna => ↓ moc beztlenowa
- 2-3 * ↓ stężenie LA^- we krwi zarówno po wysiłku $< VO_{2max}$ i $= VO_{2max}$
- ↓ nasilona kwasica metaboliczna (↓ kwasowe pH) po wysiłku $> VO_{2max}$ (10 vs. 25 r.ż.)
- ↑ efekt wypoczynkowy, co sprzyja możliwości powtarzania wysiłku $> VO_{2max}$
- ↓ stężenie LA^- we krwi po powtarzonym wysiłku $> VO_{2max}$

MOŻLIWOŚCI WYSIŁKOWE

Zdolności enzymatyczne mięśni szkieletowych dziecko vs. dorosły

TLENOWE

- ↑ aktywność dh bursztynianowej oraz fumarazy
- podobna aktywność enzymów katalizujących reakcje utleniania WKT (thiolaza acetylo-CoA, dh 3-hydroksyacylo-CoA)
- ↑ utlenianie WKT podczas wysiłków < VO_{2max}
- ↑ utlenianie WKT przed i po wysiłku nawet po spożyciu CHO
- 3 * ↑ stosunek CPT do LDH
- ↓ utlenianie CHO podczas wysiłków o intensywności submaksymalnej
- podobna (lub 25 % ↓) aktywność kompleksu OGDH
- 16 % ↑ stosunek CPT do OGDH ($p < 0.16$)
- ↑ aktywność dh izocytrynianowej, dh jabłczanowej, syntazy cytrynianowej
- ↑ udział włókien mięśniowych typu I (ST)

⇒ **wielkość $MP_{VO_{2max}}$ u dzieci charakteryzuje się zbliżonym poziomem do dorosłych**

Evaluation of Possible Factors in Explaining the Observed Child—Adult Differences in Muscular Performance and Metabolic Response to Exercise

Observed Differences (Dimensionally normalized; relative to adults)	Factors							
	Muscle Anatomy		Muscle Metabolism		Muscle Function			
	↓ Relative Muscle Size	↓ Type-II Muscle-Fiber Composition (*)	↓ Anaerobic, ↑ Oxidative Profile	↑ Agonist- Antagonist Co-Activation (**)	↓ Intra-Muscular Synchronization	↓ Volitional Muscle Activation	↓ Type-II Motor-Unit Activation	
Acute Exercise	↓ Maximal Isometric Strength	✓	✓✓	—	—	✓	✓✓	✓✓
	↓ Short-Term Power	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
	↓ Force Kinetics	—	✓✓	—	✓	✓✓	—	✓✓
	↓ Force-Velocity Relationships	—	✓✓	—	✓	✓✓	—	✓✓
	↓ Q30 & Mean Power Frequency	—	✓✓	—	—	✓✓	—	✓✓
	↑ Muscle Endurance	—	✓✓	✓✓	—	✓	✓	✓✓
	↑ Recovery	—	✓✓	✓✓	—	—	✓	✓✓
Response to Resistance Training (non-hypertrophic)	—	—	—	✓	✓	✓✓	✓✓	
Metabolic Responses	↓ Peak [La]	✓	✓✓	✓✓	—	—	✓	✓✓
	↑ Lactate Threshold in Blood & Muscle	—	✓✓	✓✓	—	—	✓	✓✓
	↑ Intra-Cellular Pi/PCr Threshold	—	✓✓	✓✓	—	—	✓	✓✓
	↑ Intra-Cellular PCr-Recovery Kinetics	—	✓✓	✓✓	—	—	✓	✓✓
	↑ Fat, ↓ CHO Utilization	—	✓✓	✓✓	—	—	—	✓✓
	↑ VO2 Kinetics	—	✓✓	✓✓	—	—	—	✓✓

(Dotan i wsp. 2012)

Naturalny wzór aktywności fizycznej dziecka

(Ratel i wsp. 2005, Eston i Parfitt 2006)

Fundamentalne zdolności ruchowe =
fundamentalne umiejętności sportowe

Agility

Balance

Co-ordination

Speed

Jumping

Climbing

Walking

Skating

Hopping

Swimming

Skipping

Balance

Throwing

Dribbling

Kicking

Throwing

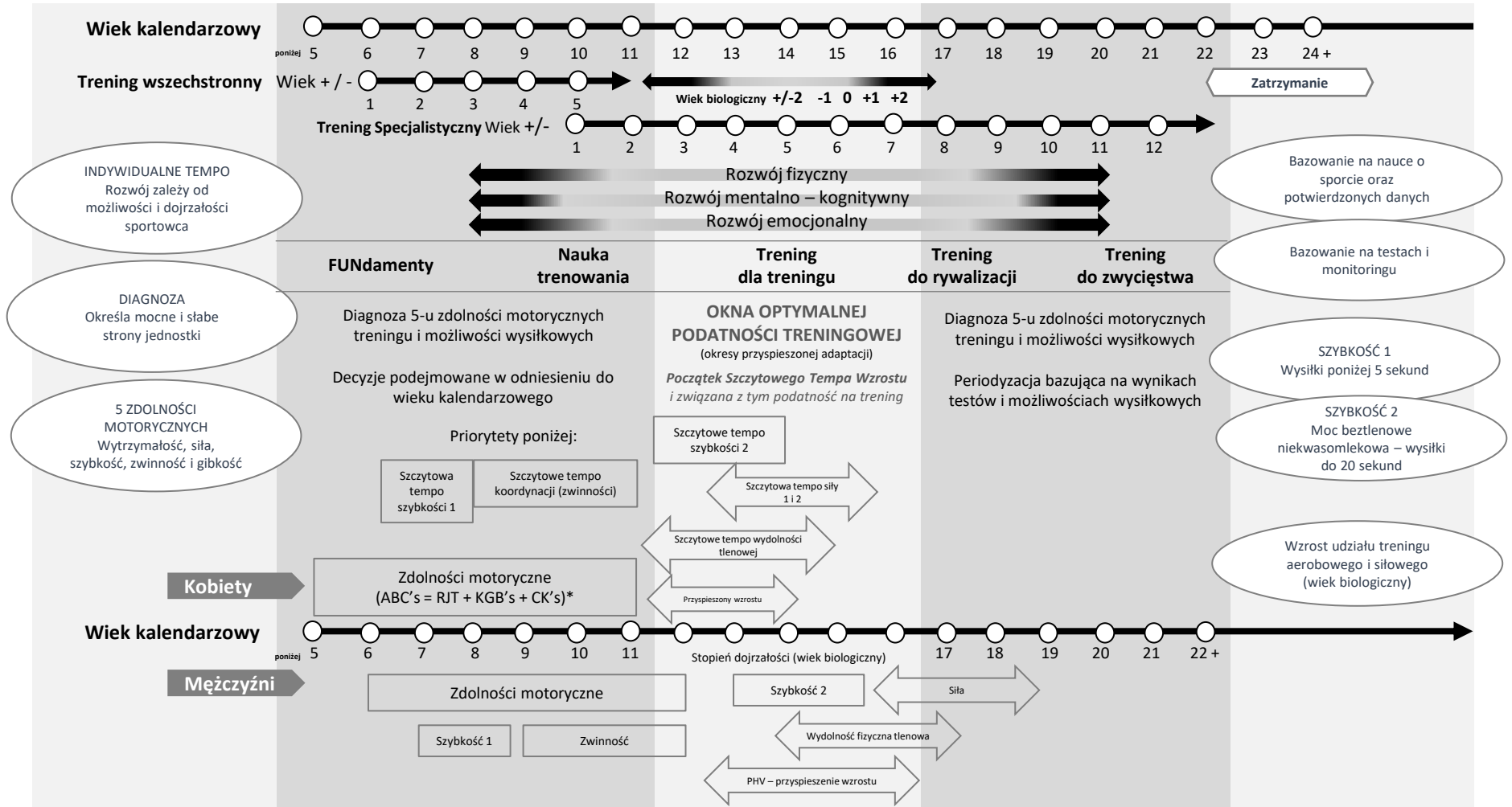

Hitting

Catching

FUNDamenty
= Specjalista AF w szkole

* ABC's zwinność, równowaga, koordynacja, szybkość + RJT bieg, skok, rzut + KGB's = propriocepcja, ślizg, uderzenie w obiekt + CK's = chwyt, kopnięcie, uderzenie w ciało

Hipoteza 1: Niska sprawność \Rightarrow sztywność mięśni lub zaburzona czynność neuronu ruchowego

Wynik badań: osoby z zespołem Downa mogą realizować wzorce aktywacji mięśniowej jakościowo nieodróżnialne od realizowanych przez osoby neurologicznie zdrowe

(Latasha i wsp. 1994)

Sport dzieci niepełnosprawnych

wyzwanie

potrzeba

Dziękuję za uwagę

SPECJALNOŚCI
KSZTAŁCENIA
25

NAUCZYCIELI
AKADEMICKICH
174

OBIEKTÓW
SPORTOWYCH
25

